

आभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

www.abhiyanweekly.com

वर्ष : ३६ / अंक : ५ / २०७५ मंदौ १ गते शुक्रबार / 17 Aug, 2018 / मूल्य रु. ९०/-

संघीयतामाथि नै प्रश्नचिह्न

काठमाडौं। केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार गरि मुलुकमा जम्मा ७ सय ६१ वटा सरकार रहेका छन्। ति तिरै तहको सरकारहरूको अधिकार संविधानले बाँडफाँड गरिएको छ। त्यही अधिकारको प्रयोग गरेर तिनै तहको सरकारहरूले जनताले थेसै नसक्ने गरि कर बढाएका छन्। सामान्यतया कर भनेको जनताकै विकासका लागि हो भने दुकाउन तिनै तहको सरकारले सकेका छैनन्। मुलुक संघीयतामा जानुअर्थि जुन मात्रामा कर उठाइने गरेको थियो त्यसमा अहिले भण्डे सत प्रतिशत देखि ५० प्रतिशतसम्म बढाइएको हुनाले जनता आक्रोशित भएका छन्। कर बढाइनुको प्रमुख कारण स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूलाई तलब भत्ता दिनैको लागि हो। मुलुकभरमा भार्डे ३७ हजार जनप्रतिनिधिहरू रहेका छन् ती सबैले तबल भत्ता लिने भएपछि कर बढाउनुको विकल्प नभएको स्थानीय जनप्रतिनिधिहरूले

>>> बाँकी ८ पेजमा

पार्टर नै हिन्दुराष्ट्रका माष्टर

काठमाडौं। हिन्दुबाट इसाई बनेका केवी रोकाया, इसाईका पाष्टर पनि हुन्। नयाँ मुसलमानले धेरै प्याज खाएँ भनेकै पाष्टर बनेपछि यिनले धेरै मुलुकको भ्रमण गरे, इसाईको प्रचारमा पनि लागे। तर, केहीर्व भयो, यिनले नेपालको इसाईकरणले नेपालीत्व खत्तम पारेको निकर्ष निकाल्दै हिन्दुराष्ट्र नै नेपाल र नेपालीका लागि उपयुक्त र नेपालीत्व बचाउन सक्ने वकालत गर्न थालेका छन्।

यतिमात्र होइन, राजतन्त्र पुनर्स्थापना भएन भने

>>> बाँकी ८ पेजमा

अदालतसँग डुराउँदै प्रधानमन्त्री

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मधेशका मुद्दा सम्बोधन गर्न आफू प्रतिवद्द रहेको जानकारी राष्ट्रिय जनता पार्टीका नेताहरूलाई दिएका छन्। राष्ट्रिय जनता पार्टीले प्रधानमन्त्री ओलीलाई संसदमा समर्थन जनाएको थियो। प्रधानमन्त्रीले संसदबाट विश्वासको मत लिंदा दुवै मधेशवादी दलहरू संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता पार्टीले प्रधानमन्त्री ओलीलाई विश्वासको मत दिएको थिए। त्यसै कारण अहिले संघीय समाजवादी फोरम ओली नेतृत्वको सरकारमा उपप्रधानमन्त्री सहित सरकारमा सहभाग भएको छ भने राजपाले सत्ता बाहिरै रहेका सरकारलाई समर्थन गरिरहेको छ। यी दुवै पार्टीले ओली नेतृत्वको सरकारलाई समर्थन गरेकै कारण सरकारको पक्षमा संसदमा दुई तिहाईभन्दा बढीको समर्थन रहेको छ। मधेशवादी दलहरूले समर्थन फिर्ता लिएपनि ओलीको पक्षमा संसदमा

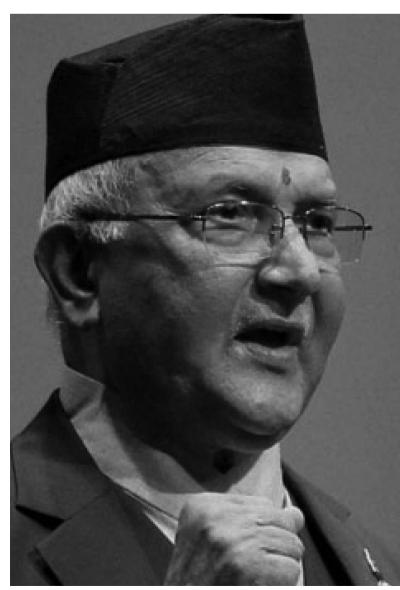

सम्बोधन गर्न आफू प्रतिवद्द रहेको जानाउँदै सरकारका निर्णयहरू अदालतले उल्टाइदिने दुखेसो समेत पोखेका थिए। सरकारले गरेको >>> बाँकी ८ पेजमा

ओली सरकार ५ महिनासम्म हल्लामै सिमित

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली नियुक्त भएको ६ महिना पुनर लाग्दा सरकारले आफ्गो पाँच महिने कार्यकालको नूत्याकन गर्दै ९ वटा क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति गरेको दाबी गरेको छ। सरकारले यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाएको र सुन तस्करीलाई कारबाहीसम्पर्का उपलब्धिलाई सार्वजनिक गरेको छ। दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन प्राप्त सरकारले जनताको नजरमा भने आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ। यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाएको दाबी गरेपनि त्यो प्रभावकारी हुन नसकिरहेको बेला महत्वपूर्ण उपलब्धि भयो भनेर पुस्तककै रूपमा सरकारका काम कारबाहीहरू सार्वजनिक गर्नु देखाउने दाँत मात्र रहेको छ।

सरकारले सरकारी खर्चमा मितव्यायित अपनाएको बताएतापनि नेपाल कम्प्युनिट पार्टीका नेता तथा कार्यकारीहरूलाई

राज्यकोषबाट करोडौ रुपैया विना आधार वितरण गरिएको छ। त्यसैगरी सरकारले अधिलो सरकारले विभिन्न ठाँडा नियुक्त गरेको व्यक्तिहरूलाई एउटै निर्णयबाट खारेज गरि प्रतिशोधको भावनाले काम गरेको जस्तो व्यवहार देखाएको छ। सुन तस्करीकाण्डका केही व्यक्तिहरूलाई नियन्त्रणमा लिएपनि तस्करी भएको सुन समालन सकारार असफल सावित भएको छ। सुन तस्करी काण्डमा पकाउ परेका व्यक्तिहरू प्रमाणको अभावमा अदालतबाट छुटन सक्ने सम्भावना बढेको छ। सिन्डिकेट समेत अध्युरो रहेको र यातायात समितिमा रहेको व्यक्तिहरूको सम्पति छानदिन गर्ने उद्घोष गरेपनि अहिले समितिको नाममा बैकमा रहेको ऐसा फिक्न दिने निर्णय सरकारले गरेर उनीहरूलाई पुस्तकम्पर्का सम्भावनि दिएको हुनाले सरकारले जनतालाई भुक्ताउनको लागि >>> बाँकी ८ पेजमा

संघीयताको उपहार करको मारमा जनता

काठमाडौं। हाम्रो संविधानले केन्द्रीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको जनप्रतिनिधिहरूले आफूहरू निर्वाचित हुनासाथ आ आफ्नो सुविधा मिलाउन तलित रहेका थिए। उनीहरूले जनताको अवस्थालाई नजर अन्दाज गर्दै आ आफ्ने तलब भत्तामा व्यापक बृद्धि गरे त्यसको कडा आलोचना समेत भएको छ। संघीयता विश्वकै महंगो व्यवस्था हो। नेपालको लागि संघीयता नै आवश्यक थिएन र प्रदेश सरकारको आवश्यकता समेत छैन। केन्द्रीय सरकार र स्थानीय सरकार भएपुग्ने अवस्था भएपनि राजनीतिक दलहरूले आफ्ना नेता तथा कार्यकारीहरूलाई जागिर खुवाउनको लागि प्रदेश सरकार बनाउने निर्णय गरिब नेपाली जनताले तिरेको करमाण ब्रह्मलुट मच्चाउन थालेका छन्। केन्द्रीय सरकारले स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न बनाएर प्रयोग्यता आर्थिक भोत दिएको खण्डमा प्रदेश सरकार आवश्यक हुँदैन। एक किसिमले भन्ने हो भने प्रदेश सरकार विचौलिया जस्तो मात्र देखिएको छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

विश्वकै महंगो संघीयताले जनतालाई रुपायो कर कै कारण संघीयता नै बदनाम हुँदै

काठमाडौं। सिंहदरबारको अधिकार गाउँ गाउँसम्म पुऱ्याउने उद्घोष गर्दै लागू गरिएको संघीयतामाथि नै प्रश्न उठन थालेको छ। सिंहदरबारभित्र रहेका अधिकार जनतालाई गाउँ गाउँमै पुऱ्याउने उद्घोषका साथ लागू गरिएको संघीयताले गाउँ गाउँमै पुऱ्याउन थालेका छ। संविधानले नै मुलुकमा तिन तहको सरकार व्यवस्था गरेको छ। त्यही व्यवस्थालाई अनुशरण गरेर नगरपालिका, गाउँपालिकाहरूले आफ्नो खुसी कर उठाउन थालेका छन्। विश्वका २७ वटा मुलुकमा मात्र संघीयता लागू भएको छ। नेपालजस्तो सानो र अति गरिब मुलुकमा संघीयता आवश्यकता थियो कि यिएन भनेर जनतासँग कुनै छलफल र बहसै नगरि राजनीतिक दलहरूले हुच्चावाका भरमा जनतामाथि संघीयता जर्जरती लादेका हुनाले जनता आक्रोशित भएका

चन्। जनताले तिनै नसक्ने गरि कर उठाउन थालेको छ भने जनताका प्रतिनिधिहरू भने आफ्नो तलब भत्ता र सुविधा बढाउँदै सुख शयलको जीवन

विताउन थालेका छन्। संघीयता भनेको आफ्नो आपैमा विश्वकै महंगो व्यवस्था हो। त्यो व्यवस्थामा जनतालाई कर उठाउने पर्ने हुँच तर >>> बाँकी ८ पेजमा

प्राधिकरणमा फेरि सुशील ज्ञवाली

काठमाडौं। भूकम्पाले गर्न भएको राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका कार्यकारी कांग्रेसी गोविन्द पोखरेललाई ९ महिनामै हटाएर एमाले सुशील ज्ञवालीलाई ल्याइएको थियो। १२ महिनापछि फेरि गोविन्द पोखरेललाई ल्यायो कांग्रेसले। यिनले यति धेरै ब्रह्माचार गरे कि अब चुनाव दल्लै दिएर चुनाव लड्न गए। कार्यकारी बने कांग्रेसका बरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेलका सम्बिधुराज भुवाल।

कांग्रेसले चुनाव हान्यो, एमाले र माओावादीले चुनाव जिते, पार्टी एकीकरण गरेर >>> बाँकी ८ पेजमा

विल्लवलाई पक्राउ आदेश जारी

काठमाडौं। ७ करोड चन्दा उठाएको आरोपमा विल्लवका प्रवत्ता प्रकाण्ड खड्गबहादुर विश्वकर्मा जेलमा छन्। विल्लवका कार्यकारी भेद्यो कि पक्राउ भझरेको छन्। गृह मन्त्रालयले विल्लवलाई नै पक्राउ आदेश जारी गरेर दूलै निर्णय लिएको छ। जनयुद्धकालमा सँगै काम गरेका रामवहादुर

थापा गृहमन्त्री छन्। प्रचण्ड नेकपाका अध्यक्ष। सर्पले सर्पको खुटा देख्छ भनिन्छ, आफ्नै साथीहरूले विल्लवलाई पक्राउ गर्न आदेश जारी गर्नुले दूलै दुर्घटनाको संकेत गरेको छ। वार्ताबाट लोकतान्त्रिकरण गराउने कुनै प्रयास नै नगरी सत्ताधारीले यसरी विद्रोहीलाई >>> बाँकी ८ पेजमा

१ वर्षे मुद्दति खातामा

आकर्षक व्याजदर

90.५%

वार्षिक व्याजदर

तपाईंको विश्वासलाई उच्चतम प्रतिफलको सम्मान

♦ prabhu bank

फोन : ०१-४७६०

Pakistan and Russia - Entering a new era of cooperation for regional peace

Muhammad

NEW dimensions in ties between Pakistan and Russia have irking world powers besides India as the two countries have decided to enhance their military cooperation besides other sectors. The two countries on August 2018, 07 signed contract on Admission of Service Members of Pakistan in RF's (Russian Federation) Training Institutes, paving the way for Pakistani troops to undergo training in Russia, a country which has been India's biggest ally and suppliers of weapons and defence equipment.

The agreement was signed after the first Russia-Pakistan Joint Military Consultative Committee (JMCC) meeting in Rawalpindi. While the Russian delegation was led by Russian Deputy Defence Minister Colonel General Alexander Fomin, the Pakistani side was headed by Defence Secretary Lieutenant General (R) Zamirul Hassan Shah. Gen Fomin also visited the General Headquarters and met General Qamar Javed Bajwa, chief of the powerful Pakistani Army.

'Today, peace means the ascent from simple coexistence to cooperation and common creativity among countries and nations.' Mikhail Gorbachev, Former President of the USSR 2018 marks seventy years of diplomatic ties between Pakistan and the Russian Federation. On this propitious occasion, it is inspiring to see the progress that is being achieved in the bilateral cooperation and friendship between the two countries. Economic, political, and defense ties are growing; diplomats, experts, the diasporas and the business community within both countries are actively engaged in identifying opportunities and areas of mutual interest, for promoting bilateral cooperation.

The strengthening relationship is a positive development for the two countries that have long shared physical vicinity, a strong cultural affinity, and a complicated but nonetheless highly interconnected past. Today, we are working through the complexities of our common history to strengthen a bond that is based on converging economic and strategic interests, in addition to the cultural commonalities and geographical proximity.

This transformation was long overdue, especially as Pakistan and the Russian Federation have much to offer one another. This is reflected in the many milestones that have already been achieved. For example, the Russia-Pakistan Inter-Governmental Commission on Trade, Economic, Scientific and Technical Cooperation, which was created to aid the development of mutual cooperation in the fields of trade and economy, science, technics

and education, has been playing a constructive role. To date, five meetings have been held between the officials of the two countries - the last being held in November 2017, in Moscow, where both sides agreed to deepen cooperation on matters of mutual interest. As a result of these deliberate efforts, the volume of bilateral trade has seen an upward trend in the last few years. In 2016, it was reported to be \$403 million, an increase from \$331 million in 2015. Just last year the imports from Russia grew from \$170 million to \$258 million. The Pakistani exports to Russia also increased by 10 percent in three months, as reported in June 2017. While these statistics exhibit the positive upward trend in trade ties, the figures barely scrape the surface of the latent potential.

In the context of defense ties, these developments have been followed by the uplifting of the Russian arms embargo to Pakistan, through the defense cooperation agreement which was signed in 2014. The two consecutive joint military exercises in the last two years, "Druzhba-2016" (Pakistan) and "Druzhba-2017" (Russia) also depicts the growing confidence between Moscow and Islamabad.

As our ties enter into this new era of prosperity, the potential for exponential growth becomes boundless. Among the many positives that Pakistan brings with it, the foremost is regional connectivity. Due to Pakistan's important geostrategic location, new doors of land and sea-based linkages across the entire region can be opened up and explored, which will not only bolster economic connectivity, but can tie the region together with new energy corridors. In this regard, Pakistan has already invited Russian Federation to join CASA-1000 Project. Furthermore, in 2017, the federal cabinet gave a go-ahead to the initiation of agreement with Russia for the construction of 600MW Natural Gas Combined Cycle (NGCC) power plant in Jamshoro, Sindh. Pakistan and the Russian Federation are also in consultations to resolve all open issues related to execution of sole liquefied natural gas (LNG) pipeline project, worth \$2 billion and 1,100 km 'North-South Pipeline Project' with a capacity of about 12 billion cubic meters of gas that will transport gas from Karachi (Sindh) to Lahore (Punjab), and help reduce shortage of gas in the country. The China Pakistan Economic Corridor (CPEC) is another avenue for the enhancement of this connectivity in this regard. Russia has already voiced its support for the project, terming it to be crucial for Pakistan's economy and regional connectivity. As Russia is also working on a similar Eurasian Economic Union, along the lines of China's Silk Road, as the Russian Envoy to

Islamabad, Alexey Dedov stated in December 2016, it would greatly strengthen the regional connectivity if the two projects are merged, or if Russia officially joins the CPEC.

Similarly, for Pakistan, stronger ties with Russia translate into economic growth and greater cooperation on issues of vital national importance to the country, such as regional security and stability, the growing menace of terrorism in the region, access to Russian military equipment market, and cooperation in sectors varying from energy to agriculture. Both countries have expressed their willingness to sign a 'Free Trade Agreement' to further strengthen the bilateral relationship. Pakistan has also reiterated its desire to buy military helicopters and defence equipment from Russia, with regard to which the two sides are currently engaged in negotiations.

Islamabad and Moscow also share a goal of establishing peace in the region, especially Afghanistan. Russia has time and again highlighted Pakistan's role and insisted that Islamabad is "a key regional player to negotiate with". Recently, Russian Presidential Envoy to Afghanistan Zamir Kabulov stated that "putting pressure [on Pakistan] may seriously destabilize the region-wide security situation and result in negative consequences for Afghanistan," following US President Trump's Afghanistan policy. Thus far, Russia has hosted three regional talks on Afghanistan with the first held in December 2016, including only China and Pakistan. It is important to understand that Pakistan and Russia are important stakeholders where peace in Afghanistan is concerned, and both have time and again reiterated their support for peace talks.

In an era of shifting geopolitical interests and realignments, the importance of building upon the existing foundation of relations to take them forward is understood by both Islamabad and Moscow. Our bilateral relations have often been the victim of unsystematic foreign policy decisions and patchy fixes, as a consequence of which there has been little to no stability and very little progress.

While there has always been a great potential to benefit from, unfortunately it has never materialized as effectively as it could have. However, it is being realized that the policy of holding our bilateral relations hostage to the interests of other partners is no longer sustainable. The time is ripe for Pakistan to resolve the inconsistency in its foreign policy decisions related to the Russian Federation, and to identify and pursue a singular, coherent idea of what the future of our relations should look like.

Despite a tumultuous past, it is reassuring to witness that following the 9/11 attacks and the

US led war in Afghanistan, the two countries have seen significant positive growth in bilateral relations. The cooperation which was previously limited is now gradually increasing and witnessing growth in almost every sector. As the interests of Pakistan and Russia increasingly converge on matters of significant regional importance, we now must work towards enhancing cooperation in diverse fields and increase diplomatic exchanges and people-to-people relations which will lead to a new dawn of reconciliation, and provide an opportunity to shed past baggage.

Foreign Policy is always a manifestation of geopolitical realities, domestic sentiments, convergence of interests, and historical and cultural ties. Pakistan and Russia's relationship is an expression of this phenomena, and full of great possibilities for growth and progress. Moving forward, only a proactive approach will yield substantive results. The institutionalization of relations in this regard is a welcome sight. With the signing of new memorandums of understanding and creation of inter-governmental commissions to oversee the pace and growth in different sectors, it is hoped that the initiatives will be materialized and the upcoming years will see an increased collaboration. The future

prosperity of our region lies in greater regional connectivity – indigenous resolutions to indigenous issues.

As we celebrate the 70th anniversary of bilateral relations that are strengthening with every passing year, let us also reiterate our commitment to ensuring the sustainability of these ameliorating ties, and to taking a proactive approach towards securing the relationships that will truly turn this into the Asian century – bringing peace, prosperity and stability to the region and beyond. In this context, the landslide success of President Vladimir Putin in his recent reelection as President of the Russian Federation speaks volumes, not only in terms of how far the people of Russia stand behind the policies of President Putin that have led to the resurgence of Russia at the international level, but also the dawn of the new era of friendships with the Federation. The continuity and stability promised by President Putin's very welcome electoral success, particularly in the context of his 'Look East Policy', will help usher in the anticipated era of regional development, connectivity and progress in Asia and the SAARC region. Besides the Chinese initiative of BRI coordinated with the Russian energy and power sector projects will definitely help in arising the economies of South Asian countries.

પીડિતલાઈ કસુરદારબાટે ક્ષતિપૂર્તિ ભરાઇને

કાર્થમાં | કુનૈ અપરાધબાટ પીડિત ભએકો વ્યક્તિલાઈ કસુર ગર્ને વ્યક્તિબાટે ક્ષતિપૂર્તિ ભરાઉને પ્રસ્તાવસહિતો વિધેયક સરકારલે સંસ્થાન પેસ ગરેકો છે।

અપરાધપીડિતકો સરકારને ક્ષતિપૂર્તિ નપાડું દેખિએમા વા કસુર સ્થાપિત ભએકો તર કસુરદાર કાયમ હુન નસ્કેકો અવસ્થામા અદાલતલે કોષબાટ ક્ષતિપૂર્તિસ્વરૂપ ઉચિત રકમ પીડિતલાઈ ભરાઇને ગરી આદેશ ગર્ને સક્નેછે।

પીડિતલે બેઠોનુર્પરેકો વા પર્ને ચિકિત્સકીય, મનોવૈજ્ઞાનિક ર મનોચિકિત્સકીય પરામર્શબાપત ખર્ચ, પીડિતલે બેઠોનુર્પરેકો વા ઔષ્ણ્યપચાર ખર્ચ, અપ્રત્યાશિત યાતાયાત ખર્ચ કસુરદારબાટ ભરાઇનેછે।

પીડિતલે બેઠોનુર્પરેકો કાનુનવ્યવસાયીકો ખર્ચ, પીડિતકો વ્યક્તિગત ક્ષમતામા પુરોકો ક્ષતિ, પીડિતલે બેઠોનુર્પરેકો વા પર્ને આર્થિક ક્ષતિ, જર્બર્સ્ટી કર્ણીકા કારણ ગર્ભ રહેકો, પીડિતકો શારીરિક વા માનસિક સ્વાસ્થ્ય વા આયુર્વાચિ પ્રતિકૂળ પ્રભાવ પાર્ને ચિકિત્સા વિજ્ઞાનદ્વારા માન્યતાપ્રાપ્ત સર્વો રોગ લાગેકો અવસ્થા, આર્થિક વા મૌનિક ક્ષતિ, પીડિતકો શારીરિક સૌન્દર્ય કુરૂપ હનુલગાયત અવસ્થાલાઈ હેરી ત્યસ્તો આદેશ દિન સક્નેછે।

કસુરદારલે ૩૫ દિનમિત્ર કોષમા રકમ જમા નગરે ૬૦ દિનમિત્ર ઉસકો જાયજેથાબાટ સરકારી બાંકીસરહ અસુલચપર ગર્ને વિધેયકમા ઉલ્લેખ છે। અદાલતલે ક્ષતિપૂર્તિ ભરાઉન આદેશ ગર્દા પીડિતલે અન્તરિમ ક્ષતિપૂર્તિ પ્રાપ્ત ગરે-નગરેબારે યક૒ન ગર્ભપ્રનેછે। અન્તરિમ ક્ષતિપૂર્તિ પ્રાપ્ત ગરે-નગરેબારે યક૒ન ગર્ભપ્રનેછે। અન્તરિમ ક્ષતિપૂર્તિ પ્રાપ્ત ગરે-નગરેબારે યક૒ન ગર્ભપ્રનેછે।

કસુરદારલે પીડિતબાબે સ્થાપના ભએકો ક્ષતિપૂર્તિ કોષમા ક્ષતિપૂર્તિ શુલ્ક બુફાઉનુર્પરેનેછે। એક વર્ષમન્દા કમ કેદ સજાય ભએમા દુર્બી સય રૂપ્યોંદેખિ ૧૨ વર્ષમન્દા માથિ ર જન્મકેદમન્દા મુનિસિપાલ કેદ સજાય ભએમા ૨૨ સય રૂપ્યોંદેખિ બુફાઉનુર્પરનેછે। જન્મકેદ સજાય ભએમા ૨ હજાર ૮ સય રૂપ્યોં કોષલાઈ તિર્ણપ્રનેછે। કેદ સજાય નભઈ જરિવાના માત્રે હુને ઠહરેમા કસુરદારલે લાગેકો જરિવાનાકો ૪ પ્રતિશતલે હુન આઉને રકમ ક્ષતિપૂર્તિ શુલ્ક તિર્ણપ્રનેછે।

जनता नियोरेर र माँगेर कति दिन चल्छ संघीयता ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

जनता नियोरेर र माँगेर कति दिन चल्छ संघीयता ? यस्तो प्रश्नले सरकारसमेत आसिन थालेको छ। जनताले बिस्तारै विद्रोहको रूप लिन थालेका छन् र यस्तो विदोहले प्रचण्ड बहुमत पाएको नेकपामित्र खेलाबैल सुरु भएको छ।

दुई थरि छ काठमाडौं, एउटा पर्खालभित्रो काठमाडौं, अर्को पर्खाल बाहिरको काठमाडौं। पर्खाल भित्रको काठमाडौं जो देखिदैन, साहै सम्भान्त छ र उसलाई सरकारले जे निर्णय गरे पनि केही फरक पर्दैन। पर्खाल बाहिरको काठमाडौं भनेका गरिखाने बर्ग, पहाड-मध्येशाबाट अवसरको खोजी गर्दै पसेको बर्ग, यो बर्ग दिनभरि हड्डी घोटेर जसोजसो जीवन निर्वाह गर्छ। न कराउने फुर्सें छ, न आन्दोलन गर्ने। पर्खाल बाहिर नै एउटा बर्ग छ, जो पार्टीहरु आदेशको प्रतिक्षा गरिरहन्छ र ज्याला लिएर जुलुसमा सहभागी हुनेगर्छ, पार्टीले दिएको नारा निश्चित समय भट्टाएर घर फर्क्नछ।

नयाँ पद्धति संघीय गणतन्त्र त आयो, पर्खाल भित्रको काठमाडौलाई केही फरक परेको छैन। किनकि यो शक्तिशाली छ, हरेक दिन पैसामा सुठ्ठ, पैसामा उठूँ र पैसाको चलखेल गरिरहन्छ। संघीयताले सबैभन्दा प्रभाव पारेको बर्ग भनेको मध्यम र गरिखाने बर्ग हो। गरिखाने बर्गको शीर सधै भुकेको छ, यो बर्ग भुकैरे काम गरिरहन्छ र जसोजसो पेट पाल्छ, जहानबच्चाको स्थाहार गर्छ। मध्यम बर्ग टाउको उठाउने प्रयत्न गर्छ, संघीयताको पहाडले यसरी थिएको छ कि टाउको उठाउनै सक्दैन।

संघीयता चलाइदिने बर्ग मध्यम बर्ग हो। यही बर्गमाथि यति ठूलो भारी ? गरीव त थला नै पर्न थाले संघीयताले। घरमा बुहारी सुत्केरी भई, नातिनातिनाको जन्मदर्ता गर्न जानुप्यो, हजारको नोट नभए दर्ता नै हुन्न। जन्मदर्ता नलिए पछि नागरिकता बन्दैन, नागरिकता नबने पासपोर्ट बन्दैन। न काम गर्न पाइन्छ, न वैदेशिक रोजगारीमा जान। घरमा लाश पन्यो, जलाउनै पन्यो, घाटमा कर, जलाएर आयो स्थानीय निकायमा कर। मृत्युदर्ता प्रमाणपत्र लिनैपन्यो, नलिए सर्जिमिन हुन्न, सर्जिमिन नभए जग्गाजग्गिन नामसारीदेखि कुनै घरव्यवहार नै चल्दैन। मालपोत जयो कर।

गाउँसहर जता होस, घर कर, मालपोत कर, घरभाडा कर, अव त्यही बसियिबालै गरेको घरजग्गाको मूल्याङ्कन सरकारले गर्ने र त्यो सम्पति हो रे, सम्पति कर तिरुपर्ने। नाति वैदेशिक रोजगारीमा गएको थियो, उतै वित्यो। यता दुर्घटना भयो, क्षतिपूर्ति प्राप्त भो। त्यस्तो क्षतिपूर्तिमा पनि सम्पति कर। दूला व्यापारी, उद्यमीलाई फरक नपर्ल, फरक त गरिखाने बर्ग, मध्यम बर्गलाई परेको छ। आम्दानी सुको छैन, खर्च रूपैयाँ भनेको यही हो।

किन यति थेरै कर लगाएको भन्दा संघीयता चलाउन रे। भर्खर अर्थमन्त्री

अमेरिका पुगेर फर्किए। उनले विश्व वैकर्सेंग संघीयता चलाउन पैसा चाहियो, सहयोग दोब्बर गराइदैर भनेछन्।

विश्व बैकले हुन्छ भनेर नेपालको मग्नते फाइल सदर गरिदिएको खबर आयो। पछि थाहा भयो, यो त सहयोग नभएर पहिले दिन्हु भनेको ऋण रकम पोर्छे। ऋण अर्थमन्त्रीले तिर्ने होइन, तिर्ने आमनागरिकले कर तिरेरे चुका गर्नुपर्ने रकम हो। वैदेशिक ऋण लिएर संघीयता चलाउनु पर्ने ?

पहिले एउटा सरकार थियो, स्थानीय निकायलाई विकेन्द्रीत गरेर अधिकार सम्पन्न बनाए हुनेमा न्यायाधिकारीसहितको स्थानीय सरकारसम्म गरेर ७ सय ६१ सरकार बनाइएका छन्। तिनलाई सचिव चाहियो, कर्मचारी चाहियो, सुरक्षाकारी चाहियो, सचिवालय चाहियो। अवम्भ गरीवका लागि बनाइएको घर समेत प्रदेश सरकारले कार्यालय बनाएछ। पदमाथि पद थेरेर, खर्चमाथि खर्च बढाएर तलव भत्ता खाउन कर्माथि कर बढाएर विकास चाहियो, कहिले गर्ने, कर्सरी गर्ने ?

गाउँ गाउँमा सिंहदर्शकर पुग्छ भनेको त करको भार पुगेछ, भ्रष्टाचारको महामारी पुगेछ। स्थानीय सरकारहरु यति धेरै खर्चालु भएका छन् कि तिनको खर्च आमनागरिकले धानिदिनुपर्ने भएको छ। लोकतन्त्र भनेको लोककल्याणकारी व्यवस्था हुनुपर्ने हो, लोकको रगत सोस्ने पद्धति पो हुनथाल्यो।

करको भार थेग्न थाम्न नसकेर बारा, पर्सा, मकवानपुर, चितवन, नुवाकोटपाटि मोरड आन्दोलित भयो। ती सबै ठाउँमा प्रदेश, नगर र गाउँस्तरका सरकार करको भार नबढाउने भनेर पछि हटेका छन्। तर काठमाडौं, गरिखाने बर्गलाई फुर्सद छैन, मध्यम बर्ग गरिखाओसु कि आन्दोलन गर्न जाओसु। पर्खालभित्रको सम्भान्त बर्गलाई कर बढेकोमा चिन्ता नै छैन। यसकारण राजधानी लमतन्न सुतेको छ, कुम्भकर्ण निन्दामा सुतेको छ।

सय दिनमा एक सय एक काम गर्नु भनेर मेयरले भ्रम छेरे चुनाव जिते, वर्ष दिनमा पनि केही काम गर्ने सकेनन। आफ्नै तलव भत्ता बढाए, सरकारको नीति मिथेर विदेश भ्रमण गरिरहेका छन्,

महानगर मानौ महाप्रस्ताचार केन्द्र हो, त्यही भइरहेको छ। महानगरवासी हिलो, धुले, धुवै, ट्राफिक जाम, अव्यवस्था फेरिरहेको छ। तैपनि महानगरवासी बोल्दैनन्, किनभने पर्खालभित्रको सम्भान्त परिवार महानगरका निर्णयक जो छन्, तिनलाई अव्यवस्था होस कि कर बढास् के मतलव ?

जानुपर्ने प्रतिपक्षी दल हो। प्रतिपक्षी दलमित्र न सिद्धान्त छ, न नीति। प्रतिपक्षी दल सत्तापक्षको अनुहारजस्तो लाग्छ। किन चुनाव हारियो, जनताप्रतिको दायित्व निर्वाह गर्नुपर्छ भन्ने कुनै चेत खुलेकै छैन। प्रतिपक्षी गाँजा खाएर लिट्रएको गजडीजस्तो छ। आफ्नो

प्रजातन्त्रमा प्रतिपक्षीलाई छायाँ सरकार मानिन्छ र राज्यले गरेका हरके नराप्रा र अप्रजातान्त्रिक निर्णयहरूमा प्रतिपक्षीले खबरदारी गर्छ। नेपालमा यो कस्तो लोकतन्त्र आयो, लोकतन्त्रको बिडा हामीले उठाएका छौ भन्ने प्रतिपक्षीसमेत अलोकतन्त्रप्रति मुख्यमा ताल्चा ठोकेर बसेको छ। लाल प्रतिपक्षीले यसपटकको आमचुनाव हारेकोमात्र होइन, आगामी आमचुनाव अहिले नै हारेको मनस्थितिमा पुगेको छ।

चितवन, पर्सा, मोरड जिति पनि संचेतन देखिएन काठमाडौं। राज्यदेखि स्थानीय सरकारसम्मले जितिसुकै अनियमितता गरे पनि, जनतामाथि कर

संघीयता चलाइदिने बर्ग लाध्यम बर्ग हो। यही बर्गमाथि यति ठूलो भारी ? जरीव त थला नै पर्न थाले संघीयताले। घरमा बुहारी सुत्केरी भई, नातिनातिनाको जन्मदर्ता गर्न जानुप्यो, हजारको नोट नभए दर्ता नै हुन्न। जन्मदर्ता नलिए पछि नागरिकता बन्दैन, नागरिकता नबने पासपोर्ट बन्दैन। न काम गर्न पाइन्छ, न वैदेशिक रोजगारीमा जान। घरमा लाश पन्यो, घाटमा कर, जलाउन आयो स्थानीय निकायमा कर। मृत्युदर्ता प्रमाणपत्र लिनैपन्यो, नलिए सर्जिमिन हुन्न, सर्जिमिन नभए जग्गाजग्गिन नामसारीदेखि कुनै घरव्यवहार नै चल्दैन। मालपोत जयो कर।

कर्तव्य निर्वाह गरेर अर्को चुनावका लागि जनताको मन जित्नुपर्छ भन्ने अहिलेसम्प्रति प्रतिपक्षीलाई लागेकै छैन। यसकारण त केन्द्रीय सरकार असफल भइरहेको छ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले सेवाग्राही जनतामाथि शोषण गरिरहेका छन्। प्रतिपक्षी भनेको राजनीतिक फॉटमा खडा हुनुपोको बुखाँचाजस्तो ठिक्का उभिएको छ। बुखाँचा बाली खान आजने चरा, जन्मलाई तर्साउन राखिने हो, प्रतिपक्षी राजनीतिमा पनि उभिन पुगेको मात्र हो कि के हो ?

थोपेरे पनि बोल्दै बोल्दैन। पहिले पहिले छिसिक हुनासाथ राजधानीमा आगो बल्थो, जनताको पक्षमा निर्णय लिन सरकार बाध्य हुने गरेको थियो। अहिले त सरकार निरकूशता र अधिनायकवादी बनिसकदा पनि काठमाडौं निन्दाबाट ब्यूफ्दैन। यो सबै देखेका विश्लेषकहरु भन्नन्- प्रतिपक्षीमा वामपन्थी हुँदा तिनका छौडाहरू साहै संचेतन हुँदै र सरकारको नाकमा दम हालिरह्ये। प्रतिपक्षीमा प्रजातान्त्रिक शक्ति छ, प्रजातान्त्रिक भनाउँदाहरू आमनागरिकमाथि के

भइरहेको छ, बुफ्दै बुफ्दैनन्, बोल्दै बोल्दैन्। प्रजातान्त्रिकासहित वर्षको पार्टी हुनुपर्नेको छ।

लोकतन्त्रमा बिरामी, अशक्त, अनाथ, गरीवको सेवालाई परमधर्म मानिन्छ। यहाँ त शिक्षा, स्वाच्छामा समेत व्यापारिकरण भइरहेको छ र लोकतन्त्र मात्र पार्टीहरूको व्यापार बन्न पुगेको छ। यस्तो लोकतन्त्रले संविधान कार्यान्वयनका आवरणमा संघीयता सफल पार्काले लागि लोकमाथि चाणक्यको समयम भानुन्दले लगाएको करभन्दा बढी कर थोपेरका छन्। तैपनि प्रजातान्त्रिक चाणक्य बोल्दैनन्, यस्ता के चन्द्रगुप्तजस्ता लोककल्याणकारी बन्नान ?

सिंह आफ्ने सौर्यले सिकार गरेर पेट भर्छ। नेपाली राजनीतिमा लोकतन्त्रबादी सौर्य होइन, निर्वलता प्रदर्शन गरिरहेको छ जसले गर्दा कम्प्युनिष्टहरूको मनोवल बढाए छ। चाणक्यले भनेका छन्- कुखुराबाट मिलेर बस्न सिक्नु, कुखुराबाट स्वामिभक्ति र शत्रुप्रति आक्रामक हुन सिक्नु, गधाबाट शान्त रहन र फलको आशा नगरी कर्म गर्न सिक्नु, कौवाबाट जागरुकता र अद्भुत साहस सिक्नु। नेपाली राजनीतिको प्रतिपक्षमा यी सबै गुण समाप्त भएको छ। कुनै समय वीपी थिए र नेपाली कांग्रेसमा सिद्धान्त थियो। आज वीपी छैनन्, वीपीको सिद्धान्तको अनुशरण निलेको सक्दैन। तिनले वीपीको सिद्धान्तको अनुशरण निलेको अनुशरण गरेर सशक्त पार्टी र नेता बन बनाउन क

पदथ्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज।

मन्यौ जयूंदे त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सिकियो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

भर्तीकेउद्ध बनाउने बोर्ड खारेज

दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन प्राप्त केपी ओली नेतृत्वको सरकारको काम कारबाही हेर्वा लाग्छ यो सरकारपनि कर्मकाङडी पुऱ्याउनके लागि मात्र सरकारको रूपमा रहेको छ। ओली सरकारलाई जनताका काम गर्न कुनै कठिनाई छैन। संसदमा दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन रहेको छ। सरकारले चाहेको जस्ता विधयकहरु संसदमा लगेर पारित गराउन सक्छ। ७ प्रदेश मध्येका ६ प्रदेशमा नेपाल कम्प्युनिट पार्टी अर्थात् प्रधानमन्त्रीकै पार्टीको बहुमतको सरकार रहेको छ तर किन सरकारले आजसम्म जनताका हितमा ठोस कदम चालन सकेको छैन? प्रधानमन्त्री र उनको सरकारका मन्त्रीहरु गाली गर्नेमा व्यस्त रहेका छन्। प्रधानमन्त्री तै गाली गलौजमा उचिएपछि त्यही कदमलाई पश्याउँदै मन्त्रीहरु समेत त्यस्तै अभिव्यक्ति दिन थालेका छन्। अधिखरी किन? सरकारको असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनके लागि गाली सक्षितालाई बढावा दिइएको त हाइन?

सरकारले कैही समय पहिला सबै आयोग समितिहरु एकै पटक विघटन गर्यो। त्यसको मारमा सार्वजनिक संस्थान बोर्ड पनि पर्यो। पहिलो पटक तत्कालिन बाबुराम भट्राईको नेतृत्वको सरकारले सार्वजनिक संस्थान बोर्ड गठन गरेको थियो। त्यो सार्वजनिक संस्थान बोर्डले सरकारी स्वामित्वमा रहेका सार्वजनिक संस्थानहरुको प्रमुख नियुक्ति गर्ने सरकारलाई सक्षम योग्य व्यक्तिको सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी पाएको थियो। सार्वजनिक संस्थान बोर्डले खुल्ला प्रतिस्पर्धा गराएर योग्य रहेको ३ जना व्यक्तिको नाम सम्बन्धित संस्थानको प्रमुखमा नियुक्त गर्ने सिफारिस गर्ने गद्दथ्यो भने तिनै ३ जनाबाट सरकारले एक जनलाई नियुक्ति गर्ने गरेको थियो। तर ओली नेतृत्वको सरकारले सार्वजनिक संस्थान बोर्ड नै विघटन गरेर अब आफ्नो पार्टीका नेता तथा कार्यकारीहरुलाई विना प्रतिस्पर्धा नियुक्ति गर्ने गरि बोर्डलाई खारेज गरेको छ। सरकारी स्वामित्वमा रहेको प्राय सबै सरकारी संस्थानहरु टाट पल्टिएका छन्। सरकारले सिफारिस र चाकडीको आधारमा नियुक्ति गर्ने गरेका व्यक्तिहरु आफ्लाई नियुक्ति गर्न व्यक्तिले भेदका अनावश्यक कुराहरु समेत सहजै स्वीकार गरि जागिर मात्र खाने प्रवृत्ति देखाएकाले अधिकांश सार्वजनिक संस्थानहरु टाट पल्टिएका हुन्। खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट छनोट गरिएका व्यक्तिहरुले निश्चित समयमा संस्थानको प्रगति विवरण देखाउनुपर्ने र त्यसी गर्न नसकेको खण्डमा पदवाट हट्टपैन्ने प्रावधान सार्वजनिक संस्थान बोर्डले राखेको हुनाले पछिल्लो समयमा सार्वजनिक संस्थान बोर्डबाट सिफारिस भएर नियुक्ति पाएका व्यक्तिहरुले आ आफ्नो संस्थाको रास्तो प्रगति गरिरहेका बेला हतार हतारमा सार्वजनिक संस्थान बोर्ड खारेज गर्नु किमार्थ उचित थिएन। सार्वजनिक संस्थान बोर्डबाट सिफारिस भएर वा छनोट भएर नियुक्ति पाएका व्यक्तिहरुले समालेका संस्थानहरु अहिलेपनि नाकामै गएका छन्। तर सरकारले सिद्धै नियुक्त गरेर गएका व्यक्तिहरुले समालेका संस्थानहरु घाटामा गएका छन्।

अधिल्लो सरकारले खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट छनोट गरेर गोरखाप्रत्र संस्थान, न्यूनतम पारिश्रमिक आयोग, दुरसञ्चार प्राधिकरण, चलन्चित्र विकास बोर्डलगायत्र विभिन्न निकायमा नियुक्त गरेको थियो। तर ओली नेतृत्वको सरकारले ती सबैलाई एउटै निर्णय गरि पदवाट बर्वास्त गरेपछि बखास्तमा परेका सबै व्यक्तिहरुले सबैच्च अदालतको गुहार मागे, सबैच्चले बखास्तिमा परेका व्यक्तिलाई पदवाट हटाउँदा ऊ कुन प्रक्रियाबाट नियुक्ति भएको हो भने सम्म विचार नगरि सबैलाई एउटै निर्णयबाट हटाउन खोल्नको एउटै उदेश्य हो आफ्ना कार्यकर्ताहरुलाई जागिर खुबाउने बाटो खोल्नु। सरकारी सार्वजनिक संस्थान बोर्ड किन खारेज गरिया भनेको जवाब सरकारले दिन सकिरहेको छैन। पहिला सार्वजनिक संस्थान बोर्ड हुनुपर्ण भने लविङ गर्नेहरु तै अहिले अर्थ मन्त्रालयमा रहेका र उनीहरु तै सार्वजनिक संस्थान बोर्ड खारेज गर्न अग्रसर रहेका थिए। त्यसैले प्रष्ट हुन्छ राजनीतिक नेतृत्वको दबावमा परेर उनीहरुले सार्वजनिक संस्थान बोर्ड खारेज गर्न ओली नेतृत्वको सरकारलाई सल्लाह र सुझाव दिएका थिए।

सरकारी संस्थानहरुलाई प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक बनाउने हो भने सार्वजनिक संस्थान बोर्ड पुन जिवित गरि सरकारी स्वामित्वमा रहेका सबै संघ संस्थानमा प्रमुखको नियुक्तिको लागि सरकारलाई सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी बोर्डलाई दिनपर्दछ। बोर्डले खुल्ला प्रतिस्पर्धाको आधारमा सरकारलाई सिफारिस गर्ने हुँदा त्यहाँ राजनीतिक प्रभाव पर्न भएकाले त्यसी प्रमुख भएर गएका सार्वजनिक संस्थान, बोर्डको खारेजीलाई किमार्थ उचित मान सकिन्दै। त्यसैले यसतर्फ सरकारले बेलामा सोचोस भने हाश्चो आग्रह मात्र हो।

इतिहासकै बलियो सरकार दम्भकै कारण कमजोर

दुई तिहाईमन्दा बढीको समर्थन प्राप्त केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकार इतिहासकै बलियो सरकार भएपनि सरकारले आफ्नो पाँच महिने कार्यकालमा खासै उपलब्धीमूलक कार्य गर्न सकेको छैन। प्रधानमन्त्री ओली नै उडन्ते कुरामा विश्वास गर्न थालेका छन्। उनले कहिले आफू नडराउने भन्दै भाषण गर्ने गरेका छन् भने कहिले प्रमुख विपक्षी दललाई गाली गरेर आफ्नो नेतृत्वको सरकारको असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनैमा व्यस्त रहेका छैन। इतिहासकै बलियो सरकारले चाहेको भए जरतासुकै अद्यायाहरुसमेत फुकाउन सक्ने अवस्था रहेपनि त्यस्तो काम गर्न सरकारले सकिरहेको छैन। निर्वाचनका बेला जनतालाई दिएका आश्वासन विपतिरका कार्यहरु गर्न सरकार प्रतिवद्ध रहेको छ। निर्वाचनका बेला चुनावी घोषणा पत्रमा उल्लेख गरिएका कतिपय प्रतिवद्धताहरुलाई उल्टाइएको छ। सात प्रदेश मध्येका ६ वटा प्रदेशमा नेपाल कम्प्युनिट पार्टीके बहुमतको सरकार रहेको छ भने प्रदेश नै २ मा रहेको सरकार समेत नेकपाकै सहयोगमा बनेको र मध्येशादी दलहरुले समेत प्रधानमन्त्री ओलीलाई नै विश्वासको मत दिएको हुनाले संघीय सरकार र प्रदेश सरकारकाहरुलाई काम गर्ने कुनै कठिनाई देखिँदैन तर किन सरकारले आदेश मान्न का बाध्य हुँदैन त्यसैले प्रदेश सरकारको आदेश मान्न का बाध्य नै खारेज गरिएको छ।

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

छैन। किनकी ऊ आफै पनि सरकार हो। उसले आफै कानुन निर्माण गरि त्यसलाई गाउँपालिकासभाबाट पारित गराएर लागू गर्ने सक्ने भएकाले प्रदेश सरकारले दिएको आदेश मान्न का बाध्य हुँदैन त्यसैले प्रदेश सरकारको आदेश मान्न का बाध्य नै खारेज गरिएको छो।

काठमाडौं महानगरपालिका लगायत महानगरहरुले सरकारी मूल्य भन्दा दशौं गुण जग्गा जिमिनको भाऊ बढाएर मूल्यांकन गरेका छन्। काठमाडौंमा बस्ने सबै व्यक्ति धनी छन् भन्ने गलत मनसासाय राखेर महानगरले जग्गाको मूल्यांकन बढाएको देखिँन्छ। पहिला रोपनीमा लगाउँदै आएको कर अहिले प्रति आनामा लगाउन थालिएको छ। काठमाडौंको धैर्य मूल्य भएको न्यूरोड, दरबारमार्ग, ठमेलजस्ता क्षेत्रमा अधिकतम मूल्य प्रतिअन्ना ५० लाख तोकेको छ भने पहिला सरकारी मूल्य त्यहाँ प्रतिरोपनी ५० लाख थियो। ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने सबै व्यक्ति धनी छैन गरिबहरुको समेत त्यहाँ बसोबास रहेको अवस्थामा जनप्रतिनिधिहरुलाई पाल्नैका लाग्न गरिब जाहाँको न्याय हो? ओली नेतृत्वको सरकार आफ्नो उद्देश्य समाजवाद हो भने डंक पिटिरहेको छ। समाजवाद त हुने खानेहरुबाट लिएर गरिब र असाहय व्यक्तिहरुलाई सुविधा दिने हो तर पछिल्लो समयमा सरकारले ठीक उल्लोकन आदानपूर्ण रहेको छ। सरकारले आफैले तोकेको भाऊदारलाई समेत लागू गर्न सकेको छैन। उपत्यकामा न्यूतम भाऊदार रु. १३ तोकिएको छ भने यातायात व्यवसायीहरुले न्यूतम रु. १५ उठाउँदै आएका छैन। रु. १७ भाऊदार तोकिएकोमा रु. २० र रु. २२ तोकिएकोमा रु. २५ यात्रुहरुबाट असुलउपर गरिरहेको अवस्थामा त्यसलाई नियन्त्रण गर्न सरकार असफल सावित भएको छ। न्यूतम भाऊदार भन्दा बढी भाऊ लिएर यातायात व्यवसायीहरुले महिनामा मूलुकभरबाट खण्डै ४५ करोड भन्दा बढी रकम उठाउँदै र रकम बढाउँदै रकम बाँडेको छ त्यसैले भन्न सकिन्छ ओली नेतृत्वको सरकार परित्याग गर्ने खाल्डा परेका छन्। त्यसैले सरकारले आफैले तोकिएको भाऊदारलाई अब कम्प्युनिट भएको हुनाले तलब भत्ता दिने निर्णय नै गलत थियो। ७ सय ५३ वटा स्थानीय तह, ७ वटा प्रदेश र संघीय सरकारमा गरि भण्डै ३७ हजार जनप्रतिनिधिहरु रहेका छैन। ती सबैलाई तलब भत्ता दिने गरि सम्बोधनिक व्यवस्था गरिएको हुनाले जनप्रतिनिधिहरुलाई पाल्नैको लागि जनताले ढाड लेको गरि करिएको छ। संघीय संसदका ३४ सासदका पिएहरुलाई समेत शाखा अधिकृत सरहको तलब दिने व्यवस्था गरिएको छ। संघीय संसदका विपक्षमा राखेको छैन भने काठमाडौं उपत्यकामा २/३ वटा घर भएको व्यक्तिहरुलाई उपचारको नाममा लाखौं रकम बाँडेको हुनाले ओली नेतृत्वको सरकारलाई अब कम्प्युनिट भएको हुनाले त

राजपाको अबको बाटो के हुने ?

रामसुकुल मण्डल
प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई बिना शर्त समर्थन गरेको राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपालका नेताहरूको बोलीमा एकरूपता देखिएको छैन। अध्यक्षमण्डलका छ जना नेताहरूको आआफ्नै किसिमका धारणाहरू छन् खासगरी ओली सरकारलाई दिएको समर्थनबाटे। एक जना अध्यक्षमण्डलीय नेता भन्छन् सरकारलाई दिएको समर्थन अब फिर्ता लिनुपर्छ, अर्का नेता नेता भन्छन् अहिले समर्थन फिर्ता लिने कुनै योजना छैन। तर, संयोजक महस्य ठाकुरको यसबाटे कुनै धारणा आएको छैन। पार्टीभित्र यसरी फरक फरक किसिमका मतहरू रहेको संयोजक ठाकुर केही प्रतिक्रिया दिन सकेको छैनन्।

राजपाले सरकारलाई समर्थन गरे पनि आफूहरू प्रतिपक्षको भूमिका रहेको नेताहरू बताउँछन्। मनसुनको पानीले समग्र मधेश बाढीको प्रकोपवाट त्राहीमाम भइरहँदा र ४० डिग्री सेंटिलियस आसपासको तापक्रममा मधेशको जनजीवन कष्टकर भइरहँदा मधेशका दलहरूले पनि मौसमी परिवर्तन देखाएका छन्।

साउनको ३ ग्येष्ठ जब आम मधेशी रात काटने तरखरमा थिए, राजपा नेपालका शीर्ष नेताहरू प्रधानमन्त्री तथा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेपालका अध्यक्षमण्डलका नेताहरू केपी ओलीलाई

भेटेर ९० बुँदे ज्ञापन बुफाए। ज्ञापन पत्रमा उनीहरू राजनीतिक मारका साथै मधेशी जनताको जनजिविकाका सवालहरू पनि उठाएका थिए। निकै जोशका साथ बालुवाटार पुरेका उनीहरू प्रधानमन्त्रीको एक वाक्यबाटै निस्तेज भए र निःशब्द भएर फर्के। प्रधानमन्त्रीले दिएको जबाबको खण्डन गर्न पनि राजपाका नेताहरू सकेन। प्रधानमन्त्रीले त्यस्तो के भनि दिए कि उनीहरू त्यसको जबाब दिन सकेन। यो घटनाले मधेशी नेताहरू कमजोर गृहकार्य र मनोबलका साथ बालुवाटार पुरेको प्रतीत हुन्छ।

राजपाको ज्ञापन पत्र बुझदै प्रधानमन्त्री ओलीले राजपाले पहिला उठाएका कवित्य माग असान्दर्भिक भइसकेको जवाफ दिएपछि उनीहरू नाजवाफ भएका थिए। प्रधानमन्त्रीले मधेशको विकासका लागि मानसिकता पनि परिवर्तन गर्नुपर्ने सुकाए र मधेशको समग्र विकासका वृहत् योजना बनाउने प्रस्ताव पनि गरे।

हिजोका कवित्य माग आज असान्दर्भिक भइसकेका छन्। त्यसमा तपाईंहरूले पनि युन: विचार गर्नुहोस् प्रधानमन्त्री ओलीले भनेको थिए। ओलीको जबाबमा राजपाका नेताहरूले के भने त्यो त बाहिर आइसकेको छैन तर उनीहरू खुलेर प्रधानमन्त्रीको भनाइको खण्डन गर्न सकेनन् हिजोका कवित्य माग आज कसरी असान्दर्भिक भए? खासमा राजपाले उठाएको माग कुनै

नयाँ थिएन। उसले सधै भन्दै आएको मागहरूलाई नै एकत्रित गरेर ज्ञापन पत्रमा राखेको हो।

संविधान संशोधन तथा कैलाली क्षेत्र नम्बर एकबाट निर्वाचित राजपाका सांसद रेशम चौधरीलाई प्रमाणपत्र उपलब्ध गराई शपथ ग्रहण गराउनु पर्ने, मधेश आन्दोलनका क्रममा पत्राऊ परेकाहरूको रिहाई तथा घाइतेहरूलाई उपचार र क्षतिपूर्ति दिइनु पर्ने, गत वर्षको बाढीबाट प्रभावितहरूलाई राहत उपलब्ध गराउनु पर्ने र भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको जनकपुरधाम भ्रमणका क्रममा घोषणा गरिएको अनुदान वापतको रकमको कार्यक्रम अगाडि बढाउनु पर्ने, संविधान अनुसार प्रदेशलाई प्रदान गरिएको अधिकार बमोजिम ऐन कानुन निर्माण गरी प्रदेश सरकारलाई कामकारवाही गर्ने वातावरण बनाइ दिनु पर्ने, सरकारले पद मुक्त गरेका विभिन्न निकायका पदाधिकारीहरूलाई पुनर्नियुक्तका साथै करार, अस्थायी रूपमा काम गरिरहेका कर्मचारीहरूलाई पुनः काममा फर्काउनु पर्ने माग उठाइएको छ। तर राजपाको मागलाई प्रधानमन्त्रीले हल्का रूपमा लिएको र 'असान्दर्भिक' भनिरहेदा पनि राजपाले त्यसप्रति प्रतिक्रिया नजानउनु आफैमा उदेशलाग्दो कुरा हो। प्रधानमन्त्रीले कुन आधारमा मागहरूलाई 'असान्दर्भिक' भनेको त्यो स्पष्ट छैन। उनले भनेको तर्कको मधेशी नेताले

प्रतिवाद गर्न नसकेर उनीहरूको कमजोरी छर्लङ्गमात्र भएको छैन, आफ्नो निरिहता पनि सावित गरेको छ।

ज्ञापनपत्र दिए लगतै राजपा नेपालका अध्यक्ष मण्डलको बैठक र बसेर सरकारलाई दिएको ज्ञापनपत्र र आफूहरूले उठाएको मागप्रति समीक्षा गरेको थिए। एक नेताको अनुसार पार्टीले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिने कि निर्जनता दिने विषयमा पनि छलफल गरेको थिए।

प्रधानमन्त्री ओलीलाई राजपाले दिएको समर्थन फिर्ताको बहस पनि पार्टीमित्र नयाँ होइन। राजपाका नेताहरूले पटक-पटक समर्थन फिर्ता लिने धम्कीपूर्ण भाषा बोल्दै आएका छन्। तर उनीहरूको यस अभिव्यक्ति भित्र त्रास पनि छ। त्यसेले खुलेर पनि बोल्न सकेका छैनन्। कारण कथमकदायित सरकारले संविधान संशोधनको प्रस्ताव संसदमा दर्ता गरायो भने त्यसको जस निश्चित रूपमा संघीय समाजवादी फोरमलाई जानेछ। यहि भयका कारण राजपाले सरकारको सशक्त विरोध गर्न सकेको छैन।

'संविधान संशोधनका लागि' भन्दै फोरम सरकारमा गएपछि राजपामाथि थप दबाव र त्रुपौती थिएको छ। उसले अब के गर्ने राजनीति पनि बनाउन सकेको छैन। निकै सकसका साथ संसदीय दलको नेता चयन गरे पनि

संसदीय दलको उपनेता, प्रमुख सचेतक, उपसचेतक चयन गर्न बाँकी छ। पार्टीले आफ्नो पहिलो महाधिवेशन गर्ने पनि बाँकी छ र त्यसका लागि भ्रातृ संगठन र तल्लोस्तरमा रहेका संगठनको पनि एकीकरण गर्न बाँकी छ। यस आधारमा हेर्दा पार्टी अहिले पनि अस्तव्यस्त नै छ।

सरकारमाथि दबाव बढाउनका लागि राजपा नेपालले कॉग्रेससँग सहकार्य गर्ने चर्चा पनि पटक पटक उठेको छ। यसे सन्दर्भमा संयोजक महस्य ठाकुरले कॉग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवासँग छलफल गरेका थिए।

छलफलमा एक अर्काको मुद्दालाई समर्थन गर्न दुई नेताबीच सहमति बनेपनि साभा मुद्दा भने आफै तय भएको छैन। निर्वचनअधि पनि कॉग्रेसले लोकात्मक गठबन्धन बनाउने भनेर राजपा र फोरमको साथ लिन प्रयास त गरेको थियो तर कॉग्रेसकै कारणले त्यो पूरा भएको थिएन। अहिले फेरि दुबै दल सहकार्य गर्न आतुर भएपनि संविधान संशोधनको विषयमा कारणले ल्याउने प्रस्ताव त्यो सहकार्य भयो भने त्यसपछि राजपालाई 'धाटाको राजनीति' सुरू हुन्छ। राजपाका लागि अहिले कॉग्रेससँगको सहकार्य वा सरकारसँगको साथ संसदीय दलको नेता चयन गरे पनि

नेपालमा शैक्षिक अन्दोलनको दिशा

तिलकराज भण्डारी
नेपालको राजनीतिक क्रान्तिले मूलतः पुँजीवादी क्रान्तिको चरण पूरा गरेको छ। पुँजीवादी क्रान्तिको मुख्य कार्यभार नागरिकहक तथा राजनीतिक अधिकार प्राप्ति नै हो। नेपालको सन्दर्भमा पहिलोपटक जननिर्वाचित प्रतिनिधिमार्फत राज्यको मूल कानुनका रूपमा नेपालको संविधान ०७२ निर्माण भएको छ। संविधानले नेपाली जनताको बनोट र सम्प्र राज्य संरचनाको परिभाषा गर्नुका साथै प्रत्येक नागरिकको अधिकार र कर्तव्य तथा राज्यको दायित्वलाई स्पष्ट रूपमा परिभाषित गरेको छ। त्यसैले पुँजीवादी क्रान्तिको चरणलाई पहिलोपटक चरणमा राजनीतिक अधिकार प्राप्तिको आन्दोलन नै प्रधान हुने गर्छ। नेपालको सन्दर्भमा पुँजीवादी-जनवादी क्रान्तिको चरणमा राजनीतिक अन्दोलनको उपलब्धिका रूपमा गणतन्त्र, संघीयता, धर्मनिरपेक्षता, समावेशी तथा समानुपातिक प्रणालीजस्ता आधारभूत अधिकार प्राप्त भएका छन्। त्यसरी नै शैक्षिक आन्दोलनको सन्दर्भमा हामीले केहे उपलब्धि प्राप्त गरेका छौं र अब शैक्षिक आन्दोलनको कार्यदिशा र चरित्रकर्त्तव्य निर्धारण गरेको हुन्छ। शैक्षिक आन्दोलनको चरित्र राज्य प्रणालीको बनोट र शासकीय स्वरूपले निर्धारण गरेको हुन्छ। ठीक त्यसैले शैक्षिक आन्दोलनको चरित्र र कार्यदिशा पनि राज्यले अवलम्बन गर्ने शैक्षिक पद्धति र संरचनाले निर्धारण गरेको हुन्छ। विगतमा सामन्ती एकात्मक तथा राजतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्थाप्रति बफादार नागरिक उत्पादन गर्न उद्देश्य बोकेको असमान र अवैज्ञानिक शिक्षा प्रणालीविरुद्ध समान, निःशुल्क र वैज्ञानिक शिक्षा प्राप्तिको कार्यदिशा नै शैक्षिक आन्दोलनको चरित्र र अवलम्बन गरे। जुनसुकै शैक्षिक आन्दोलनको मुख्य उद्देश्य शैक्षिक हक प्राप्तिको चरण नै साबित भयो। मूलतः शैक्षिक आन्दोलनको यो चरण पनि राजनीतिक रूपमा पुँजीवादी तथा जनवादी

क्रान्तिको शैक्षिक शाखा बन्न गयो। अन्ततः राजनीतिक शैक्षिक आन्दोलन नै विद्यार्थी आन्दोलनको कार्यदिशा बन्न पुग्यो। जनवादी शिक्षा प्राप्तिका लागि सञ्चालित शैक्षिक आन्दोलनको पहिलो चरणमा शिक्षालाई भौमिक हकका रूपमा स्थापित गर्न हामी सफल भएका छौं। हजारौं नेताकार्यकर्ताको त्याग, समर्पण र बलिदानबाट प्राप्त यी शैक्षिक हक कार्यान्वयन गर्नु शैक्षिक आन्दोलनको पहिलो चरणमा राजनीतिक अधिकार प्राप्तिको बाटै उठाएको छ। तर राजपाले उठाएको मागलाई प्रधानमन्त्रीले हल्का रूपमा लिएको र 'असान्दर्भिक' भनिरहेदा पनि राजपाले त्यसप्रति प्रतिक्रिया नजानउनु आफैमा उदेशलाग्दो कुरा हो। प्रधानमन्त्रीले कुन आधारमा मागहरूलाई 'असान्दर्भिक' भनेको त्यो स्पष्ट छैन। उनले भनेको तर्कको मधेशी नेताले

प्रचलित नेपालको संविधानको प्रस्तावनाले समाजवादी समाजवादीउन्मुख राज्यवस्थाको परिकल्पना गरेको छ। त्यसैले खासगरी राज्यका नीति निर्देशक सिद्धान्तअन्तर्गत राज्यका नीति संविधानले नै समाजवादी शिक्षाको परिकल्पना गरेको

महिलाहरूलाई निजामति सेवाप्रति आकर्षित गराउन आवश्यक

— भुवनेश्वर चौधरी

सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट अगाडि बढाइएको संघीय निजामति सेवा ऐन विधेयक मस्यौदाको विरोधमा अहिले चारवटा कर्मचारी संगठनहरू आन्दोलनमा छन् । असार २८ गते चारवटे राष्ट्रिय स्तरको ट्रेड युनियनले संयुक्त विज्ञित मार्फत आफ्नो धारणा राखिसकेका छन् । संघीय प्रजामति सेवाको गठन सञ्चालनका सर्तहरूको व्यवस्था गर्न बनेको विधेयको झाफ्ट अर्थमन्त्रालय र कानुनमन्त्रालयमा सहमतिको लागि पढाइएको थिए, त्यसमा राष्ट्रियस्तरको ट्रेड युनियनसँग छलफल गरिएन । नेपाल सरकारले चुनाव गराएर आधिकारिक ट्रेड युनियन राखिसकेको छ । हामीसँग कुनै छलफल नै नगरी यो प्रक्रिया अगाडि बढाइकोमा हाम्रो आपति छ । त्यो विधेयकमा पहिले राष्ट्रियस्तरको ट्रेड युनियन र आधिकारिक ट्रेड युनियन, जुन ऐनले व्यवस्था गरेको थिए, अहिलेको प्रस्तावित संघीय ऐनमा राष्ट्रियस्तरको ट्रेड युनियनको व्यवस्था गरेको छैन र त्यसप्रति हामीले विरोध जनाएका छौं । राष्ट्रियस्तरको ट्रेड युनियन सहितको आधिकारिक ट्रेड युनियन थापना गर्नुपर्छ भन्ने हाम्रो माग हो ।

वर्तमान निजामति सेवा ऐन १९७९ (क) अनुसार पहिले भएको व्यवस्था नै हुँबृहु जस्ताको त्यसै आउनुपर्छ भन्ने हामी चारेवटा ट्रेड युनियनको धारणा रहेको छ । नेपाल मधेशी निजामति मञ्चको समावेशी समानुपातिक सिद्धान्त हुनुपर्छ भन्ने मूल मन्त्र नै रहेको छ । सरकारले ल्याउन लागेको विधेयक मस्यौदामा यो विधेयकमा समावेशी आरक्षणको कुरामा दफा ९ को १३ र १४ मा कसैले एकपटक आरक्षण लिइसकेपछि अर्को पटक लिन नपाउने र उसको छोराछोरीले पनि आरक्षण लिन नपाउने भन्ने व्यवस्था गरिएको छ । यो देशमा मानवअधिकारको रक्षा गर्नुपर्छ भन्ने नेपाल सरकारले जनाइसकेको अवस्थामा हरेक व्यक्तिले हरेक कानुनको उपयोग गर्नुपर्छ र यसमा बुवाआमाले आरक्षणको माध्यमबाट कुनै पद पाइसकेको रहेछ भन्ने उसका छोराछोरीले आरक्षण कोटा नपाउने भन्ने व्यवस्था ठिक छैन र यो सच्चाउनुपर्छ । हामीसँग छलफल नै नगरी जुन विधेयक अगाडि बढाइएको छ त्यसलाई सच्चाउनुपर्छ । यसका लागि

हामीले दबाबमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिराखेका छौं र कर्मचारीलाई पन्छाएर राज्य अगाडि बढ्द भन्ने मर्लाई लाग्नेन ।

अहिले जुन विधेयक अगाडि आएको छ त्यो नै लागू भयो भने निजामति प्रशासन असञ्चुष्ट हुन्छ । हामी आन्दोलित हुन्छौं र चारवटे ट्रेड युनियन मिलेर अन्य आन्दोलनको कार्यक्रम बाय्य भएर सार्वजनिक गर्नुपर्ने हुन्छ । विद्यमान निजामति ऐन अन्तर्गत ट्रेड युनियनले बहस, पैरवी र आन्दोलन गर्न सक्ने जुन कानुन छ त्यही अनुसूप्तको कार्यक्रम अगाडि बढाउँछौं ।

नेपालमा रहेका ट्रेड युनियनले कर्मचारीहरूलाई अनुशासित र कामप्रति उत्तरदायी बोध गराउने गरेको छ । हामी ट्रेड युनियनहरूले आफ्नो सेवागत हकहितको लागि एक ठाउँमा एकबद्ध भएका छौं । यो संगठनले कर्मचारीलाई जनताप्रतिको थप जिम्मेवारीलाई बोध गराएको छ । ट्रेड युनियन भएन भने सरकारले कर्मचारीमाथि एकल शासन सञ्चालन गर्न सक्छ ।

नेपालका ट्रेड युनियनले राजनीतिक दलको भातु संगठनको रूपमा काम गरेको देखिन्छ भनेर आरोप लाग्ने गरेको छ तर हामी कुनै दलको भातु संगठन होइनौं । हामीले कुनै दलको सदस्यता लिएका छैनौं । हामी बौद्धिक र शिक्षित जनता पनि हो । देश र जनताको लागि हामीले पनि केही सोनुपर्छ भनेर कुनै दलप्रति आस्था राखिएल तर बाहिरी जनताको बीचमा देखाउँदैनौं । कुनै राजनीतिक दलको भातु संगठनको रूपमा नेपाल मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च छैन । तर हाम्रो नाम नै नेपाल मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च रहेको छ यो मधेशावादी ट्रेड युनियन हो । मधेशको हक अधिकारको लागि मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च सधै अगाडि रहन्छ ।

निजामति प्रशासनमा मधेशीको हक हितको लागि हामी पहल गाँहौं, सचेत गराउँछौं तर राजनीतिक हिसाबले कुनै पार्टीको भफ्डा बोकेर हामी अगाडि बढाउँदैनौं । राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल र संघीय समाजवादी फोरम नेपाल दुईवटा मधेशावादी दल हुन् । यी पार्टीहरूसँग हामी नजिक छौं शुभेच्छुक हो । तर हामी राजपा र फोरमको भातु संस्थाको रूपमा रहेका छैनौं । नेपाल सरकारले नेपाल मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्चलाई

उपलब्ध गराएको भवनमा राजपा नेपालको कार्यालय स्थापना भएको छ । तत्कालीन अवस्थामा ६ वटा पार्टी मिलेर बनेको राजपा नेपाल स्थानीय निर्वाचनको संघारमा रहेको अवस्थामा केही समयको लागि हाम्रो भवनमा बस्ने भनेर आग्रह गरिएको र यो सम्बन्धमा हाम्रो कार्य समितिको बैठकले केही समयको लागि बस्न दिएको हो । राजपाले केही समयको लागि बस्न दिएको हो । अब केही समयपछि महाधिवेशन होला अनि पार्टीले आफ्नो व्यवस्था गर्नुपर्छ ।

पहिलो मधेश आन्दोलनको समयमा हामी पनि सहभागी भएका हो । मधेश आन्दोलनको क्रममा मधेशप्रति भएको विभेद र मधेश आन्दोलनलाई दबाउने हकहितको लागि एक ठाउँमा एकबद्ध भएका छौं । यो संगठनले कर्मचारीलाई जनताप्रतिको थप जिम्मेवारीलाई बोध गराएको छ । ट्रेड युनियन भएन भने सरकारले कर्मचारीमाथि एकल शासन सञ्चालन गर्न सक्छ ।

नेपालका ट्रेड युनियनले राजनीतिक दलको भातु संगठनको रूपमा काम गरेको देखिन्छ भनेर आरोप लाग्ने गरेको छ तर हामी कुनै दलको भातु संगठन होइनौं । हामीले कुनै दलको सदस्यता लिएका छैनौं । हामी बौद्धिक र शिक्षित जनता पनि हो । देश र जनताको लागि हामीले पनि केही सोनुपर्छ भनेर कुनै दलप्रति आस्था राखिएल तर बाहिरी जनताको बीचमा देखाउँदैनौं । कुनै राजनीतिक दलको भातु संगठनको रूपमा नेपाल मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च छैन । तर हाम्रो नाम नै नेपाल मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च रहेको छ यो मधेशावादी ट्रेड युनियन हो । मधेशको हक अधिकारको लागि मधेशी निजामति कर्मचारी मञ्च सधै अगाडि रहन्छ । यदि त्यहाँका जनतालाई आफ्नो ठाउँमा हुने विकासको कार्यक्रमको बारेमा जानकारी भयो भने प्रस्तावाराहुँदैन । त्यो राज्यले गरेको देखिन्छ । मधेशका जिल्लाहरूमा कार्यालय प्रमुख मधेशी हुनुपर्छ । त्यसो भएमा विकासका कार्यक्रममा पनि अपनात्व महसुश हुन्छ । पहिलेभन्दा विकासका कार्यक्रमहरू धेरै भझरहेको छ मधेशका जिल्लामा । सबल र सक्षम मधेश अबको दिनमा निर्माण हुन्छ भन्ने आशा गर्न सकिन्छ ।

एनसेलले त्यायो मिदास इक्लास सेवा

काठमाडौं । एनसेल प्रालिले मिदास एन्युक्सन प्रालिलेंग सहकार्य गर्दै आफ्ना ग्राहकका लागि मिदास इक्लास सेवा त्यायोको छ । यो सेवाको सुरुवात सँगै अब एनसेलका ग्राहकले आफ्ना बालबच्चाहरूको शैक्षिक विकासका लागि श्रव्य/दृश्यमा आधारित डिजिटल शैक्षिक सामग्रीहरूको ढूलो संग्रहालाई लाभ लिन सक्नेछन् ।

मिदास इक्लास मोबाइल फोन, ट्याबलेट वा कम्प्युटर माध्यमबाट बालबच्चालिकालाई सिक्कन सहाउने एक ज्लेटफर्म हो ।

यहाँ उपलब्ध हुने पाठ्यक्रमहरू श्रव्य/दृश्यमा आधारित र अन्तर्क्रियात्मक हुने भएकाले बालबच्चालिकाहरूले अभिलक्षी पुर्वक सिक्कन सक्नेछन् । यस सेवामा

ज्लेटपू देखि कक्षा दश सम्ममा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका भिडियो ट्युटोरियल, विविध शैक्षिक सामग्रीहरू, गेम्स तथा अभ्यासहरू रहेको छन् ।

यहि सोमबार श्रावण २८ गते देखि एनसेलका ग्राहकले यो सेवा प्रयोग गर्न सक्नेछन् । जस अन्तर्गत ग्राहकले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको पाठ्यक्रम विकासका केन्द्रले प्रमाणित गरेको

शैक्षिक सामग्रीहरू जस्तै विषेश भिडियो ट्युटोरियलस, एनिमेटेड पाठहरू लागायत अन्य शैक्षिक सामग्रीहरू डाउनलोड गर्न सक्नेछन् ।

ग्राहकले गुगल प्लेस्टरेबेट यो एप सजिले डाउनलोड गर्न सक्नेछन् ।

मिदास एन्युक्सनसँगको सहकार्यमा विद्यार्थीहरूका लागि डिजिटल लर्निङ् लेटरफर्म संचालनमा त्याउन पाएकोमा कम्पनी हर्षित रहेको र विद्यार्थीको शैक्षिक विकासका लागि यसले ढूलो महत्व राख्ने एनसेलले जनाएको छ । यो नविन रिकाई पद्धतीले डिजिटल नेपालको निर्माणमा पनि योगदान पुर्याउने विश्वास एनसेलले लिएको छ ।

एनसेलका ग्राहकले यो सेवा सुचारू गर्न सक्नेछन् । यस एप मार्फत ग्राहकले आफ्नो आवश्यकता अनुसार यस सेवा भित्र रहेका कुनै पनि कक्षाका विद्यार्थीका लागि उपयुक्त योजना सुचारू गर्न सक्नेछन् ।

मिदास इक्लास सदस्यतामा आधारित सेवा हो । जस अन्तर्गत ग्राहकले दैनिक, साप्ताहिक तथा मासिक मध्य कुनै पनि

एफ्टा अब प्रादेशिक संरचनामा

अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फा) अब प्रादेशिक संरचनामा जाने भएको छ । सौराहामा बुधबार सम्पन्न एन्फाको १७ औं विशेष साधारणसभाले एन्फालाई प्रादेशिक संरचनामा लैजाने निर्णय गरेको हो ।

प्रादेशिक संरचना अनुसार अब सातै प्रदेशमा तदर्थ सम

एंगीन एक्स्प्रेस

मिस नेपाल युएसए हुँदै

मिस नेपाल युएसए २०१८ को उपाधिका लागि ९८ प्रतियोगी भिड्ने भएका छन् । विभिन्न चरण पार गर्दै अन्तिम प्रतिस्पर्धाका लागि उनीहरू उत्रिएका हुन् ।

१९ अगस्टमा हुन लागेको अन्तिम प्रतिस्पर्धाका लागि विभिन्न प्रशिक्षण भइरहेको आयोजकले जनाएको छ । पूर्वमिस नेपाल मलिना जोशी, कोरियोग्राफर सुरेश मानन्धर र फोटोग्राफर राजीव श्रेष्ठले प्रशिक्षण दिइरहेका छन् ।

अन्तिम प्रतियोगिताका लागि अदिति श्रेष्ठ, आयशा ओफा, एजिला पौडेल, वर्षा बराल, वियका अधिकारी, विना श्रेष्ठ, दिलाशा न्यौपाने, कृति दुग्गेल, लाक्षा शेर्पा, नेलिया गुरुङ, पोसा थापा, सपना महर्जन, सपना गोतम, श्रेया नेपाली, सुजना रूपाखेती, सुकृति दुग्गेल, सुशाना पोखरेल र स्वीकृति भट्टराई छानिएका छन् ।

प्रतियोगितामा सहभागी प्रायले नेपाल र अमेरिकामा रहेका नेपालीका लागि सामाजिक काम गर्ने बताएका छन् । इभेट प्लानेट इकले इफ्लानेट नेपालको सहकार्यमा २०११ देखि प्रतियोगिता गर्दै आएको हो । टेक्सासको डल्लासनजिकको सहर यस्ती अफ प्लानोले सहकार्य गरेको कार्यक्रममा नेपाली समाज टेक्सस र नेपाल पर्यटन बोर्डले समेत साथ दिएको छ ।

राजधानीमा 'इविजा फेरन नाइट'

राजधानीमा 'इविजा फेरन नाइट २०१८' आयोजना हुने भएको छ । आगामी २३ भद्रौमा काठमाडौंमा हुने फेरन नाइटमा १४ महिला र चार पुरुषले न्याय नानेछन् ।

फेरनबारे सर्वसाधारणलाई जानकारी दिने उद्देश्यले फेरन नाइटको आयोजना गरिएको इविजा लाउन्जले जनाएको छ । पार्टीवेयर, वेडिङलगायत थिममा ४ फेरन डिजाइनरले तयार पारेका पहिरनमा मोडलले सिर्जना रेमीको कोरियोग्राफीमा न्याय नानेछन् ।

सहभागी मोडल छान्ने उद्देश्यले मोडल सेलेक्शन अडिसन सम्पन्न भइसकेको छ । अडिसन राउन्डमा सहभागी १ सय ४० जनाबाट १४ महिला र चार पुरुष मोडल छानिएका छन् ।

नेपालका मञ्ची र सांसदहरू पुस्तकमा

अग्रज पत्रकार भैरव रिसालको ९९आँ जन्मदिनका अवसरमा राजनीतिक पुस्तक सार्वजनिक गरिएको छ । पत्रकार रिसाल र भरतराज पोखरेलले लेखेको नेपालका

मन्त्री र सांसदहरू पुस्तक लोकार्पण गरिएको हो ।

मंगलबार काठमाडौंमा आयोजित कार्यक्रममा सार्वजनिक गरिएको पुस्तकबारे प्रा. कृष्ण खनाल र डा. देवेन्द्रराज पाण्डेले बोलेका थिए । उनीहरूले नेपालको राजनीति र सरकार परिवर्तनलाई बुझन पुस्तक महत्वपूर्ण दस्तावेज भएको बताए । रिसालको सक्रियता सबैका लागि इश्यालाग्दो भएको टिप्पणीसमेत बताहरूले गरे ।

प्रा. खनालले मन्त्री र सांसद कति भए भन्ने थाहा नभए पनि सबैको ध्येय काठमाडौंमा घरजग्गा जोड्ने देखिएको बताएका थिए । लेखक तथा पत्रकार रिसालले आममानिसको माया पाएकोमा खुसी व्यक्त गरे ।

पुस्तक राजनीतिशास्त्र, समाजशास्त्र, पत्रकारितालगायत क्षेत्रका लागि उपयोगी सन्दर्भसामग्री हुने बताइएको छ । सात खण्डमा विभिन्न पुस्तकमा ००७ सालपछि गठित मन्त्रिमण्डल, सांसदहरू, वर्तमान प्रदेश मन्त्रिमण्डल तथा सांसद तथा महासभा, राष्ट्रियसभा, विभिन्न समयमा भएका शाही घोषणाहरू, प्रतिनिधिसभाको घोषणा २०६३, गणतन्त्र घोषणा २०६५, हालसम्मका राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीलगायतको सूची समावेश छ ।

तीन सय ८४ पृष्ठको पुस्तकमा राजा त्रिभुवनले ००७ सालमा गरेको सम्बोधनदेखि गणतन्त्र घोषणासम्मलाई समेटिएको छ । सिकाइ समूहले प्रकाशन गरेको पुस्तकको मूल्य चार सय ५० तोकिएको छ ।

खेम ओमा स्मृति पुरस्कार दिइयो

खेम ओमा स्मृति प्रतिष्ठानले विभिन्न विधाका चारवटा पुरस्कार वितरण गरेको छ । राजधानीमा आयोजित कार्यक्रममा नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानका कुलपति गंगाप्रसाद उप्रेतीले पुरस्कार हस्तान्तरण गरेका हुन् ।

कार्यक्रममा शीतल गिरीदारा लिखित 'जीवास्त्र' निबन्धको पाण्डुलिपिलाई १० हजार रुपैयाँ राशिको खेम ओमा स्मृति पाण्डुलिपि पुरस्कार प्रदान गरिएको थिए । त्यस्तै, पाँच हजार रुपैयाँ राशिको खेम ओमा स्मृति उत्कृष्ट कृति पुरस्कार विवेक ओमाद्वारा लिखित उपन्यास 'ऐलोनीलाई' प्रदान गरियो । पाँच हजार राशिको खेम ओमा स्मृति संगीत पुरस्कार युवा गायक शिव परियारलाई प्रदान गरियो भने त्यति नै राशिको खेम ओमा स्मृति कला पुरस्कार कलाकार देवेन्द्र काफले थुम्केलीलाई हस्तान्तरण गरिएको थिए ।

शनिवार सम्पन्न कार्यक्रममा पुरस्कृत व्यक्तित्वहरूले पुरस्कारले आफूलाई थप ऊर्जावान् र जिम्मेवार बनाएको

प्रतिक्रिया दिएका थिए । प्रतिष्ठानका संरक्षक बद्रीप्रसाद ओमाले प्रतिष्ठानले आगामी दिनमा सामाजिक, सास्कृतिक, साहित्यिक र कलालगायत क्षेत्रमा थप योगदान देओस भन्ने कामना गरे । प्रतिष्ठानका अध्यक्ष नीलमकुमार ओमाले आगामी दिनमा पाँच लाख रुपैयाँको अक्षयकोषलाई वृद्धि गरी विज्ञान, प्रविधि, दर्शन र खेलकुदका क्षेत्रमा पनि कार्यक्रम गर्ने बताए । कार्यक्रममा समाजसेवी बुद्धि रेग्मीले प्रतिष्ठानलाई ५० हजार रुपैयाँ प्रदान गर्ने घोषणा गरेका थिए । प्रमुख अतिथि कुलपति गंगाप्रसाद उप्रेतीले दिविगत व्यक्तिका नाममा यस्ता प्रतिष्ठान स्थापना गरेर सामाजिक, साहित्यिक, कला र संगीतका क्षेत्रमा विशेष काम गर्नु उदाहरणीय भएको बताए ।

लुक्ला गीतमा पर्यटनको बयान

गायक सन्तोषवीरसिंह बस्नेतले नेपालको पर्यटकीय सम्भावनालाई गीतमार्फत बयान गरेका छन् । बस्नेतले नेपालको प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्र सोलुखुम्बुको लुक्लादेखि माथि सगरमाथा क्षेत्रको प्राकृतिक सौन्दर्य, जीवनशैली र संस्कृतिलाई शब्दमा उतारेको 'लुक्ला' बालको गीतमार्फत आएका हुन् । लामो समय बेलायत बस्नेर संगीत अध्ययन गरेका उनले लुक्ला गीतमार्फत पर्यटकीय सम्भावनालाई विश्वभर चिनाउन प्रयास गरेका छन् । गीत युट्युब र फेसबुकमा रुचाइएको छ ।

गायक बस्नेत नेपाल पर्यटन बोर्डद्वारा हालै आयोजना गरिएको दुरियम भिडिओ प्रतियोगितामा भिजिट नेपाल नामक गीतका लागि तेस्रो भएको थिए । सुरुजकुमारको संगीत रहेको यस गीतका रचनाकार गायक बस्नेत नै हुन् ।

खड्को-पिरो र अझ्या-आत्था गरी २ वटा कमेडी गीतिसंग्रह बजारमा ल्याइसेन्सका बस्नेतले केही महिनाभित्र आमा गीतको म्युजिक भिडियो पनि सार्वजनिक गरेका थिए । उक्त गीतमा अभिनेत्री भिथिला शर्मा र क्रिकेट खेलाडी शक्ति गौचनले अभिनय गरेका थिए । बस्नेतले लीला नामक गीतिसंग्रह बजारमा ल्याइसेन्सका छन् ।

सोसियल मिडिया अवार्डको हुने

'सोसियल मिडिया फिल्म अवार्ड-२०७५' आयोजना हुने भएको छ । चलचित्र, वृत्तचित्र, विज्ञापन तथा विभिन्न सामाजिक सञ्जालमा प्रस्तुत हुने भिडियोलाई मध्यजनर गरेर अवार्ड गरिन लागेको हो । मूलधारका सिनेमा, गीत-संगीतलागायतको अवार्ड भइरहेका वेला फरक धारको अवार्डका लागि सोसियल मिडिया फिल्म अवार्ड २०७५ आयोजना गर्ने लागेको ड्रिम वर्ल्ड अफ फिल्म मेकर्स प्रालिका अध्यक्ष सवनम मुख्याले जानकारी दिइन् ।

मुख्याले अनुसार लघुचलचित्र, वृत्तचित्र, जनयेतनामूलक विज्ञापन र सोसियल मिडियामा सार्वजनिक गरिने भिडियोजस्ता विज्ञापन यो अवार्ड हुनेछ । सर्ट फिल्मअन्तर्गत उत्कृष्ट छायाकार, उत्कृष्ट सम्पादक, उत्कृष्ट अभिनेत्री, उत्कृष्ट अभिनेता र उत्कृष्ट निर्देशको अवार्ड प्रदान गरिनेछ ।

कापेटिट

ग्लोबल आइएमई बैंक र ग्रिन सिटी अस्पतालबीच सम्झौता

ग्लोबल आइएमई बैंक र ग्रिन सिटी अस्पतालबीच अस्पतालले प्रदान गर्ने विभिन्न सेवा तथा सुविधामा दिइने छुटसम्बन्धी सम्झौता भएको छ । सम्झौतामा ग्रिन सिटी अस्पतालका सिनियर हस्पिटल स्पानेजर मनीष दवाडी र ग्लोबल आइएमई बैंकका कार्ड वितरण तथा प्रवर्द्धन विभाग प्रमुख रवीन्द्र ढकालले हस्ताक्षर गरेका थिए ।

बैंकले हस्पिटलसँग आफ्ना ग्राहकलाई स्वदेशमै गुणस्तरीय उपचारमा सहुलियत दिने उद्देश्यले दुईपक्षीय सम्झौता गरेको जनाइएको छ । सम्झौतामा ग्रिन सिटी अस्पतालमा उपचार गराउँदा ग्लोबल आइएमई बैंकबाट डेबिट, क्रेडिट, प्रिमिलेज कार्ड लिएका बैंकका ग्राहक तथा ग्लोबल आइएमई बैंकका कर्मचारीले अस्पतालले प्रदान गर्ने विभिन्न सेवामा २० प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन् ।

ग्लोबल आइएमई बैंकले देशभरमा १ सय ३१ शाखा, १ सय ३४ एटिएम, ५ एक्सटेन्सन काउन्टर, १५ राजस्व संकलन काउन्टर, १ सय

